

FOGALOMTÁR

1. – 6.

Alapvetések, környezetjogi alapelvek, a környezetvédelem gazdasági eszközei	
Környezetjog	Környezetjog: azon normák összessége, amely az alapul fekvő jogviszonyokat komplex módon szabályozza, több jogág a közigazgatási jog, a nemzetközi közjog, a polgári jog, közreműködésével és vegyes módszerrel, azaz alapvetően közvetlen jogrendezéssel szabályozza, ugyanakkor vitathatatlan a közigazgatási jog túlsúlya.
Környezeti elem	Környezeti elem: a föld, a levegő, a víz, az élővilág, valamint az ember által létrehozott épített (mesterséges) környezet, továbbá ezek összetevői. <i>Természetes környezeti elemek:</i> a föld, a levegő, a víz, a geológiai rétegek, a légkör és a világűr egyes elemei és ezek összessége. <i>Épített környezeti elemek:</i> Az emberi tudomány, a kultúra, a műszaki fejlődés tárgyi emlékei, értékei.
Környezetterhelés, környezethasználat, környeztkárosítás	Környezetterhelés: valamely anyag vagy energia közvetlen vagy közvetett kibocsátása a környezetbe. Például zaj kibocsátás, hulladék kijuttatása stb. Környezethasználat: a környezetnek vagy valamely elemének igénybevételével, illetőleg terhelésével járó tevékenység. Minden tevékenység, létesítmény, amely terheléssel/igénybevétellel jár. Környeztkárosítás: az a tevékenység vagy mulasztás, amelynek hatására környeztkárosodás következik be.
Európai uniós környezeti alapelvek	1. megelőzés és elővigyázatosság 2. a magas szintű védelem elve 3. forráselv 4. a szennyező fizet alapelv 5. az integráció alapelve 6. szubszidiaritás elve 7. arányosság elve

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

<p>A magyar környezetvédelmi törvényben nevesített alapelvek</p>	<p>1. megelőzés, elővigyázatosság és helyreállítás elve 2. a felelősség és együttműködés alapelve 3. tájékozódás, tájékoztatás és nyilvánosság alapelvei</p>
<p>BAT - Elérhető legjobb technológia</p>	<p>A megelőzés érdekében a leghatékonyabb megoldást, valamint a külön jogszabályokban meghatározott tevékenységek esetében, az elérhető legjobb technikát (BAT: Best Available Technology) kell alkalmazni. Ez a műszaki értelemben vett technológiák mellett az alkalmazott tervezési, szervezési, megvalósítási, működtetési stb. megoldásokra is kiterjed.</p>
<p>Fenntartható fejlődés</p>	<p>A fenntartható fejlődés két szempontot kíván érvényesíteni: egyrészt a környezeti értékek megőrzését a jövő generáció számára, másrészt, hogy a természeti erőforrások és ökológiai rendszerek teherbíró és megújuló képességének keretein belül maradjon meg társadalmunk egyre gyorsuló ütemű technológiai fejlődése.</p>
<p>Gazdasági eszközök csoportosítása</p>	<ul style="list-style-type: none"> A. Díjak és adójellegű befizetések, B. Támogatások, C. Felelősségi eszközök, D. Kibocsátási jogok, engedélyek kereskedelme, E. Felelősségbiztosítás, F. Környezetbarát termék megjelölése.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

**A környezet használata után
fizetendő díjak, adó jellegű
befizetések**

1. Termékdíj,
2. Környezetterhelési díj,
3. Igénybevételi járulék,
4. Betétdíj,
5. Letéti díj,
6. Igazgatási szolgáltatási díj,
7. Felügyeleti díj
8. Energiaadó

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

**Termékdíj, termékdíj-köteles
termékcsoportok**

környezetvédelmi termékdíj: egyfajta sajátos adó, amelyet a fogyasztó a termék árában fizet meg a kereskedőnek, illetve a kereskedőn keresztül a termelőnek, aki végül az államnak adja azt tovább, állami bevétel lesz. A szabályozás célja egy olyan rendszer kialakítása, amely elősegíti a többször felhasználható termékek szélesebb körű elterjedésének előmozdítását (újrahasználat), valamint növeli a hulladékhasznosítás mértékét.

Termékcsoportok:

- az akkumulátor;
- a csomagolóanyag;
- az egyéb kőolajtermék;
- az elektromos, elektronikai berendezés; (ezen belül fotovoltikus elemre, mint pl. napelemek, napkollektorok, adagoló automaták, rádiótelefon készülék stb.)
- a gumiabroncs;
- a reklámhordozó papír;
- az egyéb műanyag termék; (pl. művirág)
- az egyéb vegyipari termék; (pl. szappan, sampon)
- az irodai papír. (pl. notesz, napló, dosszié)

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

EFOP-3.4.3 -16-2016-00014 projekt

<p>Környezetterhelési díj</p>	<p>A díj a környezetbe történő anyag- és energia kibocsátás összes tömegének mérséklését kívánja elősegíteni azzal, hogy a kibocsátások teljes mennyiségéhez igazodó különös adónem. A méréssel, számítással meghatározható kibocsátások után kell díjat fizetni. A díjat a kibocsátott anyag és energia mennyisége határozza meg. Fajtái: levegő terhelési díj, vízterhelési díj, talajterhelési díj</p>
<p>Környezetbarát termékjelzés</p>	<p>Ökocímke, környezeti termékjelzés, környezetbarát védjegy megnevezéseket egyaránt használják a jelzésre. A jelzés célja: -fogyasztók tájékoztatása arról, hogy zöld terméket vásárol, -környezetbarát termékek fejlesztésének, előállításának és fogyasztásának elősegítése. Az ökocímke elnyeréséhez előre meghatározott <i>életciklus-elemzésen</i> alapuló feltételrendszernek kell megfelelni.</p>
<p>Környezeti management és audit rendszer (EMAS= Eco-Management and Audit Scheme)</p>	<p>Ez az első jogilag szabályozott rendszer, amely átfogóan kívánja szabályozni a környezeti menedzsmentet. A cél az volt, hogy a vállalatok számára olyan átfogó menedzsment alakítson ki, amely magában foglalja a szervezeti felépítést, a feladatok elosztásának gyakorlatát, a környezetpolitika kialakításának és végrehajtásának politikáját, gyakorlatát és forrásait. A rendszer legfontosabb eleme az auditálás (teljesítményértékelés). Ez három dolog vizsgálatára irányul: előírások betartása, megfelelő környezetirányítási rendszer, igazolható teljesítmény.</p>

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával. Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE